

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

**Terveydenhuollon hoitoilmoitusluokitukset
Keskustelu- ja koulutustilaisuus
4.11.2010**

Potilastiedot, tulotiedot ja hoidon alkamistiedot
Kehittämispäällikkö Pirjo Häkkinen

Ketkä tekevät hoitoilmoituksen?

- Kuntien, kuntayhtymien ja valtion sairaalat
  - avo- ja laitoshoido
  - asumispalvelut
- Yksityiset palveluntuottajat
  - laitoshoido ja päiväkirurgia
  - tulevaisuudessa myös avohoido

Kenestä tehdään terveydenhuollon hoitoilmoitus?

- Hoitojakson tai käynnin päättyessä
- Kun potilas siirretään erikoisalalta toiselle
  - (pää)erikoisalalta toiselle
  - esim. sisätaudeilta kirurgian erikoisalalle
- Kun potilas siirretään sairaalasta toiseen
  - mikä on sairaala?
  - pitkäaikaishoitolaite tekee hoitoilmoituksen, kun potilas siirtyy pitkäaikaishoitolaitoksesta väliaikaisesti akuuttisairaalaan hoitoon
- Päiväkirurgia

- Avohoito/kunnallinen erikoissairaanhoido
  - perusterveydenhuollon avohoitoa pilotoidaan
  - tuotantoon v. 2012
- Vaativan sydänpotilaan lisätietolomake
  - täyttävät sairaalat, joissa on tehty sydämeen kohdistuvia invasiivisia tutkimus- tai hoitotoimenpiteitä
- Psykiatrian lisätietolomake
  - täytetään psykiatrian erikoisalan vuodeosastopotilaista

Koskee Hilmon palvelualueja 1,2,5, 6, 83, 85, 91-94

Kenestä tehdään asiakaslaskenta?

- Kuntien, kuntayhtymien ja valtion sairaalat
  - laitoshoido
  - asumispalvelut
- Yksityiset palveluntuottajat
  - laitoshoido
  - asumispalvelut
- 31.12. sairaalassa/laitoksessa olevista potilaista, joita ei uloskirjata 31.12.

Koskee Hilmon palvelualueja 1,5, 6, 85

Potilas/asiakas

Terveydenhuollon asiakas on potilas

- Ei edellytä, että potilas käy sairauden takia, potilas on rooli terveydenhuollon asiakasyhteydessä

Kotikunta

kunta, jossa henkilö asuu (Kotikuntalaki 201/1994, §2)

- Potilaan kotikunta määräytyy tulo-/käyntitiheksen mukaan

Ulkomailla asuva

ei ole kotikuntaa Suomessa.

- Ulkomailla asuvaksi rinnastetaan sellainen Suomen kansalainen, jonka kotikunta on ulkomailla ja joka kuuluu uuden kotimaan sosiaaliturvan piiriin
- Suositellaan kaksimerkkiseen maakoodiin siirtymistä (ks. Suomi=FI)

Postinumero

on aluetta ilmaiseva numerosarja

- Potilaan postinumero

Palvelualat

1. Sairaalan vuodeosasto/ terveystakeskuksen vuodeosastohoito

tarkoittaa erikoissairaanhoidossa tai perusterveydenhuollossa annettua laitoshoidoa.

- Kotisairaala ilmoitetaan pääsääntöisesti vuodeosastopalveluksi. Kotisairaala on sairaalatasoista, lääkärin valvoma ja ohjaama hoidon toteuttamista ympärivuorokautisesti potilaan kotona.
- Potilas sisään kirjoitetaan sairaalaan hoidon alkaessa ja ulos kirjoitetaan hoidon päättyessä. Päätöksen sairaansijalle ottamisesta tekee lääkäri.

2. Päiväkirurgia

toiminta, johon liittyy suunniteltu leikkaustoimenpide ja potilaan tulo- ja lähtöpäivä on sama. Päiväkirurgia edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä.

5. Päihdehuolto

tarkoittaa päihdehuollon kuntoutusyksiköitä, jotka KEELA on hyväksynyt kuntoutusrahaan oikeuttaviksi päihdehuollon laitoksiksi sekä kaikki katkaisuhuoltoyksiköt.

6. Kuntoutuslaitos

tarkoittaa ympärivuorokautista hoitoa antavaa yksikköä, jossa perushoidon lisäksi on saatavilla kuntoutuspalveluja. Ne sisältävät mm. kuntoutustutkimusta erilaisia terapioida, kuntoutusohjausta, sopeutumisvalmennusta ja muuta toimintakykyä ylläpitävää valmennusta, apuvälinepalveluita.

8. Muu palveluala

→poistettu

83. Päiväsairaala

lääkärin päätökseen perustuvaa terveydenhuollon avohoidon toimintana toteutettavaa tutkimusta, hoitoa ja kuntoutusta silloin, kun vastaanottokäynti ei riitä täyttämään tuen tarvetta ja kun ympärivuorokautinen hoito ei ole välttämätön.

- Psykiatrian päiväsairaanhoito sisällytetään tähän luokkaan.

85. Psykiatrian asumispalvelu, ympärivuorokautinen

ympärivuorokautista mielenterveysongelmallisille tarkoitettua asumispalvelua, joka tähtää arjen taitojen opetteluun ja sairauden kanssa selviämiseen.

- Henkilökunta on yksikössä paikalla ympärivuorokauden

Palvelualat 91-94

91. Päivystyskäynti

- Potilaalle ei etukäteen varattu aikaa
- Potilas tulee läheteellä tai ilman lähetettä
- Otetaan äkillisen sairastumisen, vamman tai kroonisen sairauden vaikeutumisen edellyttämään välittömään hoidon arviointiin tai hoitoon
- Pääsääntöisesti päästävä hoitoon 24 tunnin kuluessa
- Ei aikarajaa sisään kirjaukselle
- Tuleeko myös päivystyskäynti, jos potilas menee synnyttämään?
- Yksi käynti, vaikka potilas käy useamman työntekijän vastaanotolla
- Yhteispäivystys: terveyskeskuspäivystys, jos perusterveydenhuollon tietojärjestelmä käytössä, niin kirjataan Avohilmo –ohjeen mukaisesti, muuten sairaanhoitopiiriin mukaiseen järjestelmään erikoisalalle 98

TERVEYDEN JA TIIVINVOINNIN LAITOS

92. Ensikäynti

- potilas tulee lähetteen perusteella ennakolta sovittuna aikana sairauden, vamman tai ongelman vuoksi ensimmäisen kerran, pääsääntöisesti lääkärin tutkimukseen tai hoitoon
  - Avohoitojakso alkaa uudella läheteellä tai vastaavalla.
  - Voi olla myös hoitovastuun siirto toiselle erikoisalalle, tarvitaan lähete.
  - Jos potilas on kutsuttu osasto- tai päiväkirurgiseen hoitoon, ennen osastolle siirtymistä tehtyjä ns. tulotarkastuksia ei kirjata erillisiksi käynneiksi.
  - Aikamääreet poistettu

93. Uusintakäynti

- potilas tulee ennakolta sovittuna aikana saman sairauden tai vamman vuoksi uudelleen lääkärin tai muun terveydenhuoltoalan ammattilaisen vastaanotolle
  - Vuodeosastohoitojakson jälkeen uusintakäynti
  - Sairaalan sisäisin lähetein saman ongelman takia yksiköstä toiseen
  - Kroonisen sairauden seurantaan kuuluvat kontrollikäynnit uusintakäyntejä
  - Päivystyksen jälkeiset käynnit avohoitoyksikössä

- Jos hoitosuunnitelman mukaisesti varattu samalle päivälle useammalle terveydenhuollon asiantuntijalle poliklinikkakäynnin kriteerit täyttävät käyntiajat, kirjataan ne uusintakäynneiksi
- Ns. lisäkäyntejä ei sisällytetä uusintakäynteihin
- Hoitokirjeitä eikä lähetevastauksia sisällytetä käynteihin
- Ns. tulotarkastuksia ei sisällytetä uusintakäynteihin (potilaalle on sisäänkirjoituspäivänä varattu aika myös lääkärille tulotarkastusta varten).
- Puhelinvastaanottokäynti (93)
  - Hoitosuunnitelman mukainen, etukäteen sovittu henkilökohtainen puhelinvastaanottoaika, josta tulee merkintä sairauskertomukseen
  - Korvaa poliklinikkakäynnin
  - Puhelinsoittoja ei kirjata uusintakäynneiksi

- Päivä- ja yösairaanhoitokäynti (93)

- lääkärin päätökseen perustuvaa somaattisen erikoissairaanhoidon avohoidon toimintana tuotettua tutkimusta, hoitoa ja kuntoutusta silloin, kun vastaanottokäynti ei riitä täyttämään tuen tarvetta ja kun ympärivuorokautinen hoito ei ole välttämätöntä.

- Sarjahoitokäynti (93)

- potilas saa lääkärin etukäteen määräämää sarjana annettavaa hoitoa.
  - Jokaisesta hoitokerrasta tulee yksi käynti

94 Konsultaatiokäynti

- ajanvarauskäynti, jonka aikana pääsääntöisesti erikoislääkäri tai joissakin tapauksissa muu terveydenhuollon ammattilainen tapaa toisen erikoisalan hoitovastuussa olevan potilaan ottaakseen kantaa tai antaakseen asiantuntijalausunnon potilaan ongelmaan ilman että hoitovastuu muuttuu.
  - Merkintä sairauskertomukseen
  - Käynti perustuu konsultaatiopyyntöön tai erilliseen sopimukseen
  - Konsultaatio kohdistuu avohoitopotilaalle.
  - Vuodeosastopotilaiden konsultaatiot sisältyvät vuodeosastohoitojaksoon eikä niitä ilmoiteta erillisinä käynteinä.

Erikoisala

- Anestesia
- Kuntoutuspotilaan erikoisala on se hoidollinen erikoisala, joka on ollut ennen kuntoutushoitojaksoa
- Hoitoviivepotilaiden erikoisala säilyy alkuperäisenä

Tulotiedot/Saapumistapa

1 Päivystys

- Potilas on tullut ilman ennalta varattua aikaa lähetteellä tai ilman lähetettä äkillisen hoidon tarpeen vuoksi.

2 Hoidonvaraus

- Potilas tullut suunnitellusti ennalta sovittuna aikana hoitoon

3 Siirto ajanvarauspoliklinikalta osastohoitoon

- Ajanvarauskäynnin yhteydessä päätetty ottaa vuodeosastohoitoon.

4 Erikoisalasiirto samassa sairaalassa

5 Sairaalsiirto

- Potilas on siirtynyt toisesta sairaalasta.

9 Muu tapa

Mistä tuli/aikaisempi hoitopaikka

- Mistä henkilö saapui hoitoon fyysisesti hoitajakson alkaessa ja niitä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, joita hän mahdollisesti sai ennen nykyistä hoitajaksoa.

11 Sairaala

- Potilas tuli sairaalan vuodeosastohoidosta tai erikoislääkärijohtoisesta terveyskeskussairaalasta

2 Terveyskeskus

- Potilas tuli terveyskeskuksen vuodeosastolta, erikoisalalta yleislääketiede (98)

21 Kotihoito/ ei -ympäri vuorokautinen palveluasuminen

- Potilas tulee kotoa tai ei –ympäri vuorokautisesta palveluasunnosta ja saa säännöllisesti kotihoidon palveluja.

22 Koti ilman säännöllisiä palveluja

- Potilas asuu kotona tai vastaavassa ja saattaa käyttää satunnaisesti avohoidon palveluja tai selvitä kokonaan ilman palveluja.

3 Vastasyntynyt

- Sairauden takia hoitoon tullut vastasyntynyt.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Lähetteet

Lähetteen saapumispäivä

- Päivä, jolloin tietyn potilaan terveysongelma tulee ensimmäistä kertaa kyseisen laitoksen tai organisaation piiriin arviointia varten.
  - Kyseiseen terveysongelmaan liittyvää ensimmäistä lähetettä
  - Koska pakollinen tieto, niin päivystyspotilaat jotka saapuvat ilman lähetettä, niin ilmoitetaan saapumispäiväksi potilaan tulopäivä.

Lähetteen käsittelypäivä

- Päivä jolloin lääkäri ottaa kantaa läheteeseen ja tekee suunnitelman jatkohoidosta

Hoitokriteeristön käyttö

- Kyllä = Hoitopäätöstä tehtäessä ja/tai hoidon toteutuessa on käytetty kiireettömän hoidon yhtenäisiä perusteita
- Ei = Hoitopäätöstä tehtäessä ja/tai hoidon toteutuessa ei ole käytetty kiireettömän hoidon yhtenäisiä perusteita.
- Tärkeää täyttää myös tämä tieto
  - Jouduttu antamaan selvityksiä tähän liittyen.

Hoitojonoon asettamispäivä

- on se päivä, jolloin potilas asetetaan jonoon odottamaan hoitoa, leikkausta tai toimenpidettä
- Se täytetään kaikkien potilaiden kohdalta
  - Mikäli potilas on tullut sairaalaan päivystyksenä, siirto ajanvarauspkl:ta, erikoisalasiirtona samasta sairaalasta tai sairaalasiirtona tai muu tapa, hoitojonoon asettamispäivä on sama kuin saapumispäivä.

Jonottamisen syyt

0 Sairaalan resurssit

- potilas odottaa hoitoa sairaalan resurssien vuoksi
  - Mikäli potilas ei ole ottanut hänelle tarjottua hoitoaikaa perustelluista syistä, niin muutetaan hoitojonoon asettamispäivä siksi päiväksi, jolloin potilas on peruuttanut tarjotun ajan.

2 Potilaan päätös

- potilas on kieltäytynyt hänelle tarjotusta hoitoajasta ja hänen kanssaan on sovittu hoito yli puolen vuoden päähän.

3 Lääketieteelliset syyt

- hoitojonoon asettamispäivä määräytyy lääketieteellisistä syistä tiettyyn ajankohtaan.

5 Toistuva hoito tai seuranta

- potilasta hoidetaan tai hänen sairauttaan seurataan tietyin määräajoin.

6 Muu syy

7 Päivystys

8 Kiireellinen hoito

- lääkäri arvioi, että potilas pitää hoitaa 1-30 päivän kuluessa siitä, kun hänet asetetaan hoitojonoon.

